

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-23
Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 18 Μαΐου 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΑΑ004ΚΚ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ 90΄ λεπτά

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ

(για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. Στο τετράδιο απαντήσεων να γράψετε **μόνο τις απαντήσεις**.
4. Να αποφύγετε τη χρήση του όνοματός σας στις απαντήσεις σας.
5. Να απαντήσετε **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κλπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού και διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α αντιστοιχεί με **ένα (1)** στοιχείο της στήλης Β. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς της στήλης Α και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β περισεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Καλλικράτης	α. Πανελλήνια Ιδέα
2. Μ. Αλέξανδρος	β. Ένοπλη εξερεύνηση
3. Πνυταγόρας	γ. Βασιλιάς Τύρου
4. Ισοκράτης	δ. Νικητής στη μάχη της Χαιρώνειας
	ε. Αρχιτέκτονας του Παρθενώνα
	στ. Βασιλιάς της Σαλαμίνας

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

Απάντηση: 1-ε, 2-β, 3-στ, 4-α

Δείκτες Ε.Ε. – Α.Π. σελ. 24, 25, 27

A2. Να συμπληρώσετε την κάθε μία από τις πιο κάτω προτάσεις με μία από τις τρεις επιλογές που ακολουθούν, ώστε να σχηματιστεί μια ιστορικά ορθή πρόταση. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς των προτάσεων και δίπλα από τον κάθε ένα το γράμμα που απαιτείται για τη συμπλήρωση.

1. «Μέγας Βασιλιάς» ονομαζόταν ο βασιλιάς της

- α. Αθήνας.
- β. Μακεδονίας.
- γ. Περσίας.**

2. Ένας από τους αρχιτέκτονες του Παρθενώνα ήταν ο

- α. Λύσιππος.
- β. Ικτίνος.**
- γ. Μύρων.

3. Η σάρισα ήταν ένα μακρύ δόρυ μήκους 6μ., την οποία χρησιμοποιούσαν οι

α. Μακεδόνες.

β. Σπαρτιάτες.

γ. Αθηναίοι.

4. Σε διάστημα ένδεκα χρόνων (334-325 π.Χ.) ο Μ. Αλέξανδρος κατάκτησε την Ανατολή φτάνοντας μέχρι.....

α. τον Ινδό ποταμό.

β. τον Γρανικό ποταμό.

γ. την Ισσό.

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

Δείκτες Ε.Ε. – Α.Π. σελ. 24, 25, 26

A3. Να τοποθετήσετε τα πιο κάτω ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά ξεκινώντας από το αρχαιότερο και αριθμώντας τις από το 1 μέχρι το 4.

α. Κατάληψη της Τύρου από τον Αλέξανδρο

β. Μάχη της Χαιρώνειας

γ. Ίδρυση Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου

δ. Μάχη της Ισσού

(4 X 2,5 μον. = 10 μονάδες)

Απάντηση: 1-β, 2-δ, 3-α, 4-γ

Μάχη της Χαιρώνειας – Μάχη της Ισσού – Κατάληψη της Τύρου από τον Αλέξανδρο – Ίδρυση Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου

Δείκτες Ε.Ε. – Α.Π. σελ. 24, 25, 26

Γενικές Οδηγίες:

Η διατύπωση της απάντησης είναι δυνατό να αποκλίνει από την προτεινόμενη με την προϋπόθεση ότι χρησιμοποιούνται οι ιστορικές έννοιες και όροι, όπως παρουσιάζονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Ιστορίας Α΄ Λυκείου Κοινού Κορμού

Οι πληροφορίες εντός παρενθέσεων δηλώνουν στοιχεία που δεν είναι απαραίτητα, όμως μπορούν να περιληφθούν σε μια σωστή απάντηση.

Το σύμβολο της καθέτου (/) δηλώνει διαφορετικές σωστές απαντήσεις, μια εκ των οποίων θα πρέπει να περιλαμβάνεται σε μια σωστή απάντηση.

Στις απαντήσεις ο μαθητής/η μαθήτρια πρέπει να περιλάβει όλα τα δεδομένα που απαιτούνται, για να λάβει τη βαθμολογία που ορίζεται εντός παρενθέσεων.

Γίνεται δεκτή οποιαδήποτε άλλη απάντηση τεκμηριώνεται ιστορικά.

Στις ερωτήσεις B2 και B3 στις οποίες οι μαθητές/τριες καλούνται να γράψουν ενιαίο κείμενο, σε περίπτωση που η απάντηση δεν δοθεί σε συνεχή λόγο, αφαιρείται μια (1) μονάδα από το σύνολο της ερώτησης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. «Έντιμη ειρήνη» (δύο [2] όροι της συνθήκης αυτής)

(5 μονάδες)

Απάντηση:

2 όροι: 2 X 2,5 μονάδες= 5 μονάδες

Ο Ευαγόρας:

- θα διατηρούσε την εξουσία στη Σαλαμίνα
- θα εγκατέλειπε όλες τις υπόλοιπες κυπριακές πόλεις
- θα συνέχιζε να πληρώνει φόρο υποτέλειας/υποχρεωνόταν να πληρώνει μεγαλύτερο φόρο από τον συνηθισμένο στον Πέρση βασιλιά
- οποιαδήποτε άλλη ιστορικά τεκμηριωμένη απάντηση

Δείκτες Ε.Ε. – Α.Π. σελ. 24

β. Συνέδριο της Κορίνθου (δύο [2] αποφάσεις)

(5 μονάδες)

Απάντηση:

Αποφάσεις: 2 X 2,5= 5 μονάδες

- απαγορεύτηκαν οι συγκρούσεις μεταξύ των ελληνικών πόλεων
- απαγορεύτηκε η βίαιη μεταβολή των καθεστώτων των ελληνικών πόλεων.
- προστατεύτηκε η ελεύθερη ναυσιπλοΐα
- καταδικάστηκε η πειρατεία.
- ιδρύθηκε πανελλήνια συμμαχία, αμυντική και επιθετική
- ισόβιος αρχηγός ο Φίλιππος Β΄
- οποιαδήποτε άλλη απάντηση σωστά τεκμηριωμένη

Δείκτες Ε.Ε. – Α.Π. σελ. 24 - 25

B2. Αφού αναφέρετε τον πολιτικό στόχο του Ευαγόρα Α΄, να παρουσιάσετε τρεις (3) ενέργειές του για την υλοποίησή του.

(13 μονάδες)

Απάντηση:

Πολιτικός Στόχος: 1 X 4= 4 μονάδες

Απελευθέρωση της Κύπρου από τους Πέρσες/ δημιουργία ενός ενιαίου κυπριακού κράτους απαλλαγμένου από την περσική κυριαρχία

Ενέργειες:3 X 3= 9 μονάδες

- συνένωση κυπριακών πόλεων με ειρηνικά μέσα είτε με τη χρήση όπλων
- αναζήτηση συμμάχων/ αναζήτηση εξωτερικής βοήθειας/ σύναψη συμμαχιών με Αίγυπτο, Αθήνα
- κατασκευή πολεμικού στόλου
- επιδιόρθωση λιμανιού
- οχύρωση Σαλαμίνας
- βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της πόλης
- οποιαδήποτε άλλη ιστορικά τεκμηριωμένη απάντηση

Δείκτες Ε.Ε. – Α.Π. σελ. 23 - 24

B3. Σε κείμενο 80 – 100 λέξεων να αναφέρετε και να σχολιάσετε **τέσσερις (4)** ενέργειες του Μ. Αλεξάνδρου που είχαν ως στόχο την ενοποίηση του ελληνικού με τον ασιατικό κόσμο.

(12 μονάδες)

Απάντηση:

Ενέργειες:4 X 3= 12 μονάδες

- Διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού
- Υιοθέτηση πολιτιστικών στοιχείων από την παράδοση των λαών της Ανατολής
- Ίδρυση νέων πόλεων που εξελίχθηκαν σε πολυπολιτισμικά κέντρα
- Έκανε αποδεκτές τοπικές συνήθειες, διαφορετικές γλώσσες, νοοτροπίες τις παραδόσεις και τον διαφορετικό τρόπο άσκησης εξουσίας για κάθε λαό
- Επιδίωξε να δημιουργηθεί μια νέα διοικητική παράδοση όπου συμμετείχαν και Έλληνες και Πέρσες
- Μεικτοί γάμοι
- Πρώθησε την πολιτική της ανεξιθρησκείας/ επιτρέπει στον καθένα να πιστεύει ό,τι θέλει
- Ένταξη νεαρών Περσών στο στράτευμα/ Πέρσες εκπαιδεύονται στην τακτική της μακεδονικής φάλαγγας
- οποιαδήποτε άλλη ιστορικά τεκμηριωμένη απάντηση

Δείκτες Ε.Ε. – Α.Π. σελ. 25 - 26

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Προσοχή:

Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα / στοιχεία.

Γ1.

«Μόλις ανέλαβε τη βασιλεία, ο Φίλιππος Β΄ αντιμετώπισε με επιτυχία τους Ιλλυριούς, τους Παίονες και τους Θράκες, με τους οποίους συνέπρατταν οι Αθηναίοι. Αμέσως μετά άρχισε να επιβάλλεται σε ελληνικές πόλεις. Οι επιτυχίες αυτές, και μάλιστα η κατάκτηση ολόκληρης της Θράκης, του έδωσαν τον έλεγχο σε χρυσοφόρα μεταλλεία και σε σιτοπαραγωγικές περιοχές καθώς και πρόσβαση στο εμπόριο του βόρειου Αιγαίου.

Πολλές ελληνικές πόλεις αντιλήφθηκαν από νωρίς την απειλή, αλλά δεν είχαν τη δυνατότητα να αντιδράσουν δυναμικά. [...] Συνδυάζοντας πυγμή και διπλωματία, ο Φίλιππος αναμείχθηκε σε όλες τις σημαντικές υποθέσεις. Διέθετε άλλωστε μεγάλο και αποτελεσματικό στρατό.

Στην οργάνωση του στρατού ο Φίλιππος εμπνεύστηκε από τις καινοτομίες του Ιφικράτη και του Επαμεινώνδα. [...] Από τον δεύτερο πήρε την ιδέα να διατάξει τη μακεδονική φάλαγγα με βάθος πολύ περισσότερων σειρών από ό,τι συνηθιζόταν και να της δώσει μεγαλύτερη ευελιξία στη μάχη.

Τον αμεσότερο κίνδυνο τον διέτρεχαν οι Αθηναίοι. [...] Η κατάσταση άρχισε να γίνεται πολύ σοβαρή το 357, όταν ο Φίλιππος κατέλαβε την Αμφίπολη [...] Το 338 η είδηση ότι ο Φίλιππος πλησίαζε στην Αττική έσπειρε τον τρόμο στους Αθηναίους. [...] Αμέσως άρχισαν οι πολεμικές προετοιμασίες στη Χαιρώνεια, όπου οι Αθηναίοι συγκέντρωσαν όλες τους τις δυνάμεις (*πανδημεί*) για να σώσουν την πατρίδα τους. Παρομοίως έπραξαν οι Θηβαίοι».

https://www.greeklanguage.gr/digitalResources/ancient_greek/history/arxaiotita/page_038.html

α. Εντοπίστε **τρία (3)** στοιχεία από το παράθεμα που αποδεικνύουν τη συμβολή του Φιλίππου Β΄ στην ανάπτυξη του κράτους της Μακεδονίας

(9 μονάδες)

Απάντηση:

στοιχεία από το παράθεμα: 3 X 3 μονάδες= 9 μονάδες

- ο Φίλιππος Β' αντιμετώπισε με επιτυχία τους Ιλλυριούς, τους Παίονες και τους Θράκες, με τους οποίους συνέπρατταν οι Αθηναίοι
- άρχισε να επιβάλλεται σε ελληνικές πόλεις
- έλεγε τα χρυσοφόρα μεταλλεία
- έλεγε σιτοπαραγωγικές περιοχές
- έλεγε την πρόσβαση στο εμπόριο του βόρειου Αιγαίου
- Συνδύασε πυγμή και διπλωματία και αναμείχθηκε σε όλες τις σημαντικές υποθέσεις
- οργάνωσε μεγάλο και αποτελεσματικό στρατό
- οποιαδήποτε άλλη σωστά τεκμηριωμένη απάντηση

β. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε ποιοι πολέμησαν στη μάχη στη Χαιρώνεια το 338 π.Χ., ποιο το αποτέλεσμα και ποια η σημασία του αποτελέσματος για τον ελληνικό κόσμο.

(9 μονάδες)

Απάντηση:

Αντίπαλοι: Συνασπισμένες δυνάμεις των Θηβαίων και των Αθηναίων (1,5 μονάδα) εναντίον Μακεδόνων (1,5 μονάδα)

Αποτέλεσμα: Νίκη Φιλίππου/Μακεδόνων (3 μονάδες)

Σημασία: Επιβλήθηκε ως ο αδιαφιλονίκητος ηγέτης που είχε τη δυνατότητα να ενώσει τους Έλληνες και να ηγηθεί του κοινού αγώνα εναντίον των Περσών (3 μονάδες)

-Οποιαδήποτε άλλη ιστορικά τεκμηριωμένη απάντηση

Δείκτες Ε.Ε. – Α.Π. σελ. 24 - 25

Γ2.

Παράθεμα Ι

«Από τα μνημεία που σώζονται τίποτα δεν δίνει καλύτερα το στίγμα της Κλασικής Ελλάδας όσο ο *Παρθενών*, που ακόμα και σήμερα δεσπάζει στην πόλη των Αθηνών. Επιβλητικός στο σύνολο αλλά κομψός στις λεπτομέρειές του, μεγαλοπρεπής αλλά καθόλου συνθλιπτικός, ο *Παρθενών* χαρακτηρίζεται από την αρμονική συνάρθρωση του κάθε μέρους με όλα τ' άλλα και με το σύνολο. [...] Αμέσως μετά την ολοκλήρωση του Παρθενώνα, άρχισε να κατασκευάζεται μια πανηγυρική είσοδος στην Ακρόπολη, τα *Προπύλαια* [...] με δυο Δωρικές προσόψεις που θύμιζαν εισόδους ναών και συνδέονταν από μια Ιωνική κιονοστοιχία. Δύο άλλα, μεταγενέστερα, κτίσματα της Ακρόπολης ήταν καθαρά Ιωνικού ρυθμού: το *Ερέχθειο* και ο *Ναός της Αθηνάς* Νίκης. Όπως προκύπτει και από την ονομασία, ο Ιωνικός Ρυθμός γεννήθηκε στις ελληνικές πόλεις της Μικράς Ασίας και στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Ο Ελληνικός πολιτισμός όφειλε πολλά στις Ιωνικές πόλεις. [...] Ο Δωρικός Ρυθμός ήταν για τους Δωρικής καταγωγής Έλληνες ο «εθνικός» τους ρυθμός. [...] Η ύπαρξη, επομένως, ναών με Ιωνικούς κίονες κάτω από τον Δωρικό *Παρθενώνα* ίσως να είχε και κάποια πολιτική σημασία, υποδηλώνοντας την ενότητα του ελληνικού κόσμου υπό την ηγεσία της Αθήνας, για την αντιμετώπιση των Περσών.»

Φλέμινγκ, Χ., *Ιστορία της Τέχνης*, Υποδομή, Αθήνα 1998, σελ. 108-111.

Παράθεμα II

1

2

3

α. Με βάση το παράθεμα I και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε και να σχολιάσετε **δύο (2)** αξίες που προβάλλονται στον πολιτισμό της κλασικής εποχής.

(8 μονάδες)

Απάντηση:

Αξίες: 2 X 2= 4 μονάδες

Αρμονία, Κάλλος, Μέτρο, Δημοκρατία

Σχολιασμός: 2 X 2=4:

αρμονία: συμφωνία, προσαρμογή με βάση την ισορροπία/δημιουργία του συνόλου χωρίς υπεροχή ενός μέρους απέναντι στα υπόλοιπα/ ο Παρθενών χαρακτηρίζεται από την αρμονική συνάρθρωση του κάθε μέρους με όλα τ' άλλα και με το σύνολο.

δημοκρατία: η ενεργή συμμετοχή των Αθηναίων στη λήψη αποφάσεων στη δημόσια ζωή της πόλης /δημιουργία ελεύθερων πολιτών που φρόντιζαν για την πόλη τους /πολίτες που εκφράζονταν ελεύθερα καλλιτεχνικά/ελευθερία του λόγου π.χ Θέατρο

κάλλος: η ομορφιά και η χάρη ως βασικές αρετές του ανθρώπου/κομψότητα (ο Παρθενών, που ακόμα και σήμερα δεσπόζει στην πόλη των Αθηνών. Επιβλητικός στο σύνολο αλλά κομψός στις λεπτομέρειές του)
μέτρο: χωρίς υπερβολές στην απόδοση της τέχνης/ Ο Παρθενών [...] μεγαλοπρεπής αλλά καθόλου συνθλιπτικός/ ανθρώπινη συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται από έλλειψη έπαρσης και αλαζονείας

-Οποιαδήποτε άλλη ιστορικά τεκμηριωμένη απάντηση

β. Παρατηρώντας με προσοχή την εικόνα του παραθέματος II, να αντιστοιχίσετε τους αριθμούς της εικόνας (1, 2 και 3), με τα παρακάτω οικοδομήματα, τα οποία βρίσκονται στην Ακρόπολη των Αθηνών.

(i) Παρθενώνας (ii) Ερέχθειο (iii) Προπύλαια

(9 μονάδες)

Απάντηση:

3 X 3= 9μονάδες: (i) Παρθενώνας - 2 (ii) Ερέχθειο – 1 (iii) Προπύλαια - 3

Δείκτες Ε.Ε. (1, 3) – Α.Π. σελ. 26 - 27

-ΤΕΛΟΣ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ-

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΓΡΑΠΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
(Α΄ ΣΕΙΡΑ)**

Α/Α	ΕΡΩΤΗΜΑ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΜΟΝΑΔΕΣ	ΓΡΑΠΤΑ										
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ														
1.	A1	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ	4X2,5=10											
2.	A2	ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΕΠΙΛΟΓΗ	4X2,5=10											
3.	A3	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΣΕΙΡΑ	4X2,5=10											
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ														
4.	B1 α.	ΚΑΤΑΤΟΠΙΣΤΙΚΟ	5											
5.	B1 β.	ΚΑΤΑΤΟΠΙΣΤΙΚΟ	5											
6.	B2	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΥΑΓΟΡΑ Α΄ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	1X4= 4 3X3= 9											
7.	B3	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	4X3=12											
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ														
8.	Γ1 α.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΘΕΜΑ	3X3=9											
9.	Γ1 β.	ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΣΗΜΑΣΙΑ	2X1,5=3 3 3											
10.	Γ2 α.	ΑΞΙΕΣ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ/ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	2X2=4 2X2=4											
11.	Γ2 β.	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ	3X3=9											
ΣΥΝΟΛΟ			100											